

Justitiekommitténs betänkande

1981/82: 15

om ändring i vapenlagen (prop. 1981/82: 1 jämte motioner)

Propositionen m. m.

I proposition 1981/82: 1 har regeringen (justitiedepartementet) föreslagit riksdagen att *dels* anta ett i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176), *dels* godkänna en europeisk konvention den 28 juni 1978 om enskilda personers införskaffande och innehav av skjutvapen med de förbehåll och den förklaring som anges i propositionen.

Lagrådet har yttrat sig över lagförslaget.

Rörande propositionens huvudsakliga innehåll hänvisar utskottet till vad som anförs i det följande under rubriken Utskottet på s. 14.

I samband med propositionen behandlar utskottet de med anledning av propositionen väckta motionerna 1981/82: 20 av John Andersson (vpk) och 1981/82: 21 av Stina Eliasson (c). Motionsyrkandena redovisas på s. 14.

Det vid propositionen fogade lagförslaget har följande lydelse.

Förslag till

Lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1973: 1176)

dels att 1, 2, 4–6, 8–10, 12, 13, 16, 22, 23, 26, 29, 32–35, 38, 42, 48 och 49 §§ samt rubriken närmast före 26 § skall ha nedan angivna lydelse

dels att rubriken närmast före 24 § skall lyda "Ändring, reparation och skrotning av skjutvapen".

dels att i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 25 a, 28 a, 28 b och 38 a §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Med skjutvapen förstås i denna lag

1. vapen med vilket kula, hagel eller annan projektil kan skjutas ut med hjälp av krutladdning, kolsyre-laddning, komprimerad luft eller annat liknande utskjutningsmedel,

2. apparat eller anordning som beträffande verkan och ändamål är jämförlig med vapen som avses under 1.

Vad som sägs om skjutvapen gäller även

a. obrukbart vapen, som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen,

b. löst slutstycke, ljuddämpare, eldrör eller pipa till skjutvapen och

c. annan anordning som möjliggör att till ett skjutvapen användes annan ammunition än vapnet är avsett för.

2 §

Lagen gäller ej

1. skjutvapen som har tillverkats före år 1860,

2. bultpistol som är avsedd för användning inom byggnadsindustrin,

3. skjutapparat för slakt, signalgivning, livräddning eller annat därmed jämförligt ändamål och

Med skjutvapen förstås i denna lag

1. vapen med vilket kula, hagel, *harpun* eller annan projektil kan skjutas ut med hjälp av krutladdning, kolsyreladdning, komprimerad luft eller annat liknande utskjutningsmedel,

b. löst slutstycke, ljuddämpare, eldrör, pipa till skjutvapen eller *trumma till revolver* och

Lagen gäller ej

1. skjutvapen som har tillverkats före år 1890, om inte vapnet är avsett för *gaståta enhetspatroner*,

2. bultpistol, som är avsedd för *byggnadsarbete, eller annat arbetsverktyg, som är avsett för industriellt eller därmed jämförligt bruk*,

Nuvarande lydelse

4. startvapen.

Med undantag för bestämmelserna i 32, 33 och 40 §§ gäller lagen ej

1. hagel eller annan massiv kula,
2. projektil, avsedd för luft- eller fjädervapen,
3. hagelpatron eller tändhatt därtill,
4. kolsyrepatron,
5. patron- eller laddningshylsa utan tändhatt, avsedd för handvapen på vilket lagen äger tillämpning och
6. kulammunition med centralantändning, som är avsedd för jaktstudsare.

Utan tillstånd enligt denna lag får ej någon

1. inneha skjutvapen,
2. förvärva ammunition,
3. införa skjutvapen eller ammunition till riket eller
4. driva handel med skjutvapen.

Vad i första stycket sägs äger ej tillämpning på luft- eller fjädervapen, som är avsett för målskjutning och som har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt. Enskild person får dock icke utan tillstånd inneha, införa till riket eller driva handel med sådant vapen med mindre han fyllt aderton år.

Om undantag i vissa fall från skyldigheten att inhämta tillstånd finns bestämmelser i 13, 16, 21, 22, 25 och 45 §§.

Föreslagen lydelse

4. startvapen, om inte vapnet har ändrats i syfte att en projektil skall kunna skjutas ut ur vapnet på ett sådant sätt som anges i 1 § första stycket 1.

4 §¹

Med undantag för bestämmelserna i 26, 32, 33 och 40 §§ gäller lagen ej

1. hagel eller annan massiv kula,
2. projektil, avsedd för luft-, fjäder- eller harpunvapen,
3. hagelpatron eller tändhatt därtill,
4. kolsyrepatron,
5. patronhylsa utan tändhatt, avsedd för handvapen på vilket lagen är tillämplig och
6. kulpatroner och tändhattar som är avsedda för gevär, i den mån inte regeringen för viss typ av ammunition har föreskrivit annorlunda.

5 §

Om luft- eller fjädervapen, som är avsett för målskjutning, eller harpunvapen har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt skall första stycket ej tillämpas på vapnet. Enskild person får dock icke utan tillstånd inneha, införa till riket eller driva handel med sådana vapen, om han inte har fyllt aderton år.

Om undantag i vissa fall från skyldigheten att inhämta tillstånd finns bestämmelser i 13, 16, 21, 22, 25, 25 a, 26 och 45 §§.

¹ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Skjutvapen eller ammunition får ej överlåtas eller upplåtas till annan än den som är berättigad att inneha vapnet eller att förvärva ammunitionen, om ej annat följer av 13, 22, 25 eller 45 §.

Skjutvapen eller ammunition får ej överlåtas eller upplåtas till annan än den som är berättigad att inneha vapnet eller att förvärva ammunitionen, om ej annat följer av 13, 22, 25, 25 a, 26 eller 45 §.

8 §²

Tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas

1. enskild person,
2. skytteförbund, skyttekrets eller skytteförening som tillhör det frivilliga, statskontrollerade skytteväsendet och
3. annan sammanslutning beträffande vilken regeringen förordnat därom

1. enskild person.
2. skytteförbund, skyttekrets eller skytteförening som tillhör det frivilliga, statskontrollerade skytteväsendet,

3. annan sammanslutning beträffande vilken regeringen förordnat därom och

4. *huvudman för museum för vapen som skall ingå i museets samlingar, om museet åtnjuter statsbidrag enligt särskilda föreskrifter därom eller om museet ägs av en kommun eller en landstingskommun eller av en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn.*

Auktoriserat bevakningsföretag får meddelas tillstånd att inneha vapen för utlåning till företagets väktare i samband med bevakningsuppdrag som kräver beväpning. Sådan utlåning får ske endast till den som har meddelats särskilt tillstånd att som lån inneha motsvarande vapen med ammunition.

9 §³

Enskild person får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han har behov av vapnet och det skäligen kan antagas att han ej kommer att missbruka det. I fråga om skjutvapen som huvudsakligen har affektions- eller prydnadsvärde eller jaktvapen som förvärvats på grund av giftorätt eller genom arv eller testamente får tillstånd dock meddelas även för den som vill inneha vapnet för annat ändamål än skjutning.

Enskild person får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han har behov av vapnet och det skäligen kan antagas att han ej kommer att missbruka det. I fråga om skjutvapen som huvudsakligen har prydnadsvärde får tillstånd dock meddelas även för den som vill inneha vapnet för annat ändamål än skjutning. *Detsamma gäller i fråga om vapen som har särskilt affektionsvärde för den sökande.*

² Senaste lydelse 1978: 303.

³ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Tillstånd att inneha pistol eller annat *fickvapen*, kulsprutepistol eller annat *automatvapen* får meddelas endast om synnerliga skäl föreligger.

Tillstånd att inneha pistol eller annat *enhandsvapen eller kulsprutepistol* eller annat *helautomatiskt vapen* får meddelas endast om *det finns synnerliga skäl*.

10 §

Tillstånd att inneha skjutvapen meddelas för särskilt angivet ändamål. Tillståndet får förenas med villkor att vapnet *göres* varaktigt obrukbart eller med närmare föreskrifter om hur vapnet skall förvaras.

Tillstånd att inneha skjutvapen meddelas för särskilt angivet ändamål. Tillståndet får förenas med villkor att vapnet *skall göras* varaktigt obrukbart eller med närmare föreskrifter om hur vapnet skall förvaras. *Tillståndet får tidsbegränsas om det med hänsyn till särskilda omständigheter kan förutses att behovet av vapnet inte kommer att bli varaktigt.*

12 §⁴

Tillstånd att förvärva ammunition får meddelas *enskild person* eller *sammanslutning* och bevakningsföretag som avses i 8 §.

Tillstånd att förvärva ammunition får meddelas *enskilda personer samt sammanslutningar, huvudmän för museer och bevakningsföretag* som avses i 8 §.

Tillstånd som avses i första stycket får meddelas den som är i behov av ammunition och skäligen kan antagas ej komma att missbruka den. Tillstånd får beviljas enskild person endast om denne har tillstånd att inneha sådant vapen för vilket ammunitionen är avsedd.

Om ej annat förordnas i särskilt fall, gäller tillstånd till förvärv av ammunition ett år från dagen för tillståndets meddelande.

13 §

Ammunition får överlåtas även till den som saknar tillstånd som avses i 12 § i följande fall, nämligen

1. Deltagare i jakt får förbrukning under jakten till annan deltagare överlåta ammunition till vapen som denne är berättigad att inneha.

2. Vid tillfällig upplåtelse av skjutvapen enligt 22 § får upplåtaren även överlåta den ammunition till vapnet som låntagaren i varje särskilt fall kan antagas behöva.

3. *Kulammunition får även i annat fall än som anges i 4 § 6 överlåtas till sådan sammanslutning som avses i 8 §.*

4. Sammanslutning som avses i 8 § får till *medlem* eller till *medlem* av *annan sådan sammanslutning* överlåta ammunition att förbrukas

4. Sammanslutning som avses i 8 § får till *egna medlemmar* eller till medlemmar av *andra sammanslutningar av detta slag* överlåta am-

⁴ Senaste lydelse 1978: 303.

†1 Riksdagen 1981/82. 7 saml. Nr 15

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

vid övning eller tävlingsskjutning som äger rum under *sammanslutningens* kontroll.

munition att förbrukas vid övning eller tävlingsskjutning som äger rum under *en sådan sammanslutnings* kontroll.

16 §⁵

Införsel av skjutvapen eller ammunition får ske utan särskilt tillstånd i följande fall, nämligen

1. Enskild person får införa skjutvapen, som han är berättigad att här i riket inneha för personligt bruk, samt ammunition som behörigen förvärvats här i riket. *Vad nu sagts* äger *motsvarande tillämpning* beträffande *sammanslutning* och bevakningsföretag som avses i 8 §.

1. Enskild person får införa skjutvapen, som han är berättigad att här i riket inneha för personligt bruk, samt ammunition som behörigen *har* förvärvats här i riket. *Vad som har sagts nu skall också tillämpas på sammanslutningar, huvudmän för museer och bevakningsföretag som avses i 8 §.*

2. För tillfällig användning vid jakt eller tävling här i riket får *svensk, dansk, finsk* eller *norsk* medborgare från Danmark, Finland eller Norge införa jakt- eller tävlingsskjutvapen med tillhörande ammunition. Vapnet och ammunitionen får i sådant fall utan tillstånd innehas här i riket av den som har infört egendomen under högst tre månader från införseldagen.

2. För tillfällig användning vid jakt eller tävling här i riket får *svenska, danska, finska* eller *norska* medborgare, *som inte har hemvist här i riket*, från Danmark, Finland eller Norge införa jakt- eller tävlingsskjutvapen med tillhörande ammunition. Vapnet och ammunitionen får i sådant fall utan tillstånd innehas här i riket av den som har infört egendomen under högst tre månader från införseldagen.

3. Skjutvapen och ammunition får ej tagas om hand på sätt som avses i 3 § andra stycket tullagen (1973: 670) av annan än den som har tillstånd att införa sådana varor och ej heller utan medgivande av länsstyrelse förvaras på tullager eller i frihamn. I övrigt gäller lagen (1973: 980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m. m.

22 §

Den som är berättigad att inneha skjutvapen får tillfälligt låna ut vapnet till annan under följande villkor, nämligen

1. Utlåning får ske endast för kortare tid, högst två veckor.

2. Vapnet får lånas ut endast för samma ändamål som innehavarens tillstånd avser.

3. Låntagaren skall ha fyllt aderton år. Vapen får dock utlånas *även* till den som *ej fyllt* aderton år, om *det* skall användas vid övning eller tävling som äger rum under kontroll av sammanslutning som avses i 8 §. *Vidare får annat vapen än pistol*

3. Låntagaren skall ha fyllt aderton år. Vapen får dock utlånas till den som *är under* aderton år, om

a) *vapnet* skall användas vid övning eller tävling som äger rum under kontroll av *en sådan* sammanslutning som avses i 8 §.

⁵ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

eller annat fickvapen eller kulsprutepestol eller annat automatvapen lånas även till den som fyllt femton men ej aderton år i fall då vapnet endast skall innehas och användas av denne under uppsikt av upplåtaren.

4. Utlåning av pistol eller annat fickvapen eller kulsprutepestol eller annat automatvapen får ske endast för användning i upplåtarens närvaro eller för övning eller tävling som äger rum under kontroll av sammanslutning som avses i 8 §, om icke låntagare själv är berättigad att inneha ett vapen av samma typ.

5. Om tillstånd för enskild att inneha visst slag av skjutvapen enligt särskild föreskrift ej får meddelas med mindre vederbörande genom avlagt skytteprov eller på annat sätt ådagalagt att han är lämplig att inneha vapnet, får utlåning av sådant vapen ske endast till den som motsvarar samma krav. Vad nu sagts gäller dock ej när vapnet skall användas enbart för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana.

6. Vapenhandlare får till spekulant, som fyllt aderton år, för provskjutning på skjutbana utlåna vapen under de förutsättningar som anges i 4. Vapenhandlare får därvid anlita annan person som godkänts av polismyndigheten att närvara vid provskjutning.

Föreslagen lydelse

b) vapnet skall innehas och användas under upplåtarens uppsikt och det är fråga om annat vapen än enhandsvapen eller helautomatiskt vapen samt låntagaren har fyllt femton år, eller

c) utlåningen avser sådant luft- eller fjädervapen som avses i 5 § andra stycket och vapnet skall innehas och användas under upplåtarens uppsikt.

4. Utlåning av pistol eller annat enhandsvapen eller kulsprutepestol eller annat helautomatiskt vapen får ske endast för användning i upplåtarens närvaro eller för övning eller tävling som äger rum under kontroll av en sådan sammanslutning som avses i 8 §, om inte låntagaren själv är berättigad att inneha ett vapen av samma typ.

5. Om det för att en enskild skall få tillstånd att inneha ett visst slag av skjutvapen enligt särskilda föreskrifter krävs att han skall ha avlagt skytteprov eller genomgått viss utbildning eller på annat sätt visat att han är lämplig att inneha vapnet, får ett sådant vapen lånas ut endast till den som uppfyller samma krav. Vad nu sagts gäller dock ej när vapnet skall användas enbart för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana.

Den som med stöd av denna paragraf lånar ut skjutvapen till någon som har sitt hemvist i en stat som har tillträtt den europeiska konventionen den 28 juni 1978 om kontroll av enskilda personers införskaffande och innehav av skjutvapen (den europeiska vapenkonventionen), skall omedelbart anmäla det till polismyndigheten, om inte vapnet skall innehas och an-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

vändas av låntagaren endast inom Sverige. Regeringen kan föreskriva undantag från anmälningsskyldigheten för vissa typer av vapen.

23 §

Utlåning av skjutvapen enligt 22 § får ej ske till den som har fått skjutvapen förklarad förverkat eller tillstånd till innehav av skjutvapen återkallat eller som av annat skäl kan antagas komma att missbruka vapnet.

Utlåning av skjutvapen enligt 22 § får ej ske till den som har fått skjutvapen förklarad förverkat eller tillstånd till innehav av skjutvapen återkallat enligt 29 § första stycket, om inte låntagaren är berättigad att inneha ett vapen av den typ som lånet avser. Vad som har sagts nu hindrar dock inte att ett vapen efter särskilt tillstånd av polismyndigheten lånas ut för övning eller tävling som äger rum under kontroll av sådan sammanslutning som avses i 8 §.

Ett skjutvapen får inte lånas ut till den som kan antas komma att missbruka vapnet.

25 a §

För skrotning får skjutvapen lämnas till och tillfälligt innehas av

- 1. den som är berättigad att driva handel med sådana vapen,*
- 2. den som av polismyndighet har godkänts att ta emot vapen för reparation eller översyn eller*
- 3. den som av polismyndighet har godkänts att ta emot vapen för skrotning.*

Den som enligt första stycket har lämnat ett vapen för skrotning skall senast inom en månad därefter anmäla detta till polismyndigheten. Till anmälan skall fogas tillståndsbeviset, om det finns i behåll, och intyg av mottagaren om att han mottagit vapnet för skrotning.

Förvaring av skjutvapen och ammunition**Förvaring och transport av skjutvapen och ammunition m. m.**

26 §

Den som innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att taga sådan vård om egendomen att fara ej

Den som innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att ta vård om egendomen på ett sådant sätt

Nuvarande lydelse

uppkommer att den åtkommes av någon obehörig.

Skjutvapen eller en för vapnets funktion vital del samt ammunition skall förvaras under lås.

Föreslagen lydelse

att det inte är fara för att någon obehörig kommer åt den.

Skjutvapen eller en för vapnets funktion vital del samt ammunition skall förvaras under lås. *Ammunitionen skall förvaras i ett annat utrymme än vapnet eller vapendelen, om inte förvaringen sker i ett säkerhetskåp eller på något annat lika betryggande sätt.*

Om innehavaren av skjutvapen eller ammunition är förhindrad att ta vård om egendomen, får han överlämna vapnet eller ammunitionen till annan för förvaring under högst ett år, sedan detta anmälts skriftligt hos polismyndigheten. Förvaring får dock ej ske hos en person som är under aderton år eller som kan antas komma att missbruka vapnet eller ammunitionen.

Den hos vilken vapnet förvaras enligt tredje stycket får inte använda vapnet, om han inte har tillstånd att inneha det enligt 8 §.

28 a §

Skickas skjutvapen med posten, skall försändelsen vara assurerad.

Den som åtar sig att transportera skjutvapen eller ammunition bör vidta betryggande åtgärder för att förhindra att någon obehörig kommer åt vapnen eller ammunitionen.

28 b §

Den som avser att för personligt bruk föra ut skjutvapen ur riket till en stat, som har tillträtt den europeiska vapenkonventionen, skall före utförelsen anmäla detta till polismyndigheten, om vistelsen i den främmande staten skall vara i mer än tre månader. Regeringen kan föreskriva undantag från anmälningsskyldigheten för vissa typer av vapen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 §

Har innehavare av skjutvapen genom missbruk av vapnet eller oaktsamhet därmed eller på annat sätt visat att han är olämplig att inneha vapen eller föreligger eljest skäligen anledning därtill, får tillstånd att inneha eller införa skjutvapen återkallas.

Tillstånd till innehav av vapen som avses i 9 § andra stycket får återkallas, om sådana skäl som där anges inte längre föreligger. Tillstånd skall dock inte återkallas om det skulle framstå som oskäligt med hänsyn till att vapnet har affektionsvärde för innehavaren eller av annan orsak och om det inte finns någon anledning att räkna med att vapnet skall komma att missbrukas.

32 §⁶

Föreligger risk för missbruk av skjutvapen, kan polismyndighet besluta att vapnet och därtill hörande ammunition skall omhändertagas. Är faran för missbruk överhängande, får polisman även utan sådant beslut omhändertaga vapnet och ammunitionen. I sådant fall skall polismannen skyndsamt anmäla åtgärden hos polismyndigheten, som omedelbart skall pröva om omhändertagandet skall bestå.

Vad som i första stycket sägs om polisman gäller även av länsstyrelsen förordnad jakttillsynsman samt personal vid domänverket, tullverket eller *rennäringssavdelning* vid lantbruksnämnd.

Finns någon som har tillstånd att inneha den omhändertagna egendomen och återkallas ej tillståndet, skall egendomen återlämnas till innehavaren så snart det skäligen kan antagas att det ej längre föreligger någon risk för missbruk.

Vad som i första stycket sägs om polisman gäller även av länsstyrelsen förordnad jakttillsynsman samt personal vid domänverket, tullverket eller *rennäringssenheter* vid lantbruksnämnd.

Finns någon som har tillstånd att inneha den omhändertagna egendomen och återkallas ej tillståndet, skall egendomen återlämnas till innehavaren så snart det skäligen kan antagas att det ej längre föreligger någon risk för missbruk. *Det samma gäller, om den omhändertagna egendomen får innehas utan tillstånd enligt denna lag.*

33 §

Skjutvapen och därtill hörande ammunition skall inlösas av staten om

1. tillstånd som medför rätt att inneha vapnet har återkallats utan att egendomen har förklarats förverkad eller är tagen i beslag,

2. vapeninnehavaren har avlidit,

3. ansökan om tillstånd till innehav av vapen som förvärvats genom arv, testamente eller på grund av giftorätt har avslagits,

4. domstol har funnit att vapen, som innehas av någon som ej är

4. domstol har funnit att vapen, som innehas av någon som ej är

⁶ Senaste lydelse 1980: 584.

Nuvarande lydelse

berättigad därtill, ej skall förklaras förverkat.

Föreslagen lydelse

berättigad därtill, ej skall förklaras förverkat *eller åklagaren i ett sådant fall har beslutat att ej föra talan om förverkande.*

34 §

Inlösen enligt 33 § äger ej rum, om egendomen överlåtes till någon, som är berättigad att inneha den, inom ett år från det att vapeninnehavaren avled eller tre månader från det att beslut som avses i 33 § meddelades eller, om egendomen då var tagen i beslag, beslaget hävdes.

Inlösen enligt 33 § äger ej rum, om egendomen *lämnas för skrotning enligt 25 a §* eller överlåtes till någon, som är berättigad att inneha den, inom ett år från det att vapeninnehavaren avled eller tre månader från det att beslut som avses i 33 § meddelades eller, om egendomen då var tagen i beslag, beslaget hävdes.

Inlösen enligt 33 § äger ej heller rum, om ansökan om tillstånd att inneha vapnet göres inom tid som anges i första stycket. Avslås ansökningen skall egendomen inlösas, om den ej inom tre månader från dagen för beslutet i tillståndsärendet överlåtit till någon som är berättigad att inneha den.

Polismyndigheterna får medge förlängning av tid som avses i första eller andra stycket, varje gång med högst sex månader.

35 §

Skall vapen och ammunition inlösas enligt 33 §, är innehavaren skyldig att efter särskild anmaning och inom därvid föreskriven tid avlämna egendomen till polismyndigheten eller den myndigheten bestämmer. *I fall som avses i 33 § 1 gäller detta även tillståndsbeviset angående vapnet.*

Skall vapen och ammunition inlösas enligt 33 §, är innehavaren skyldig att efter särskild anmaning och inom därvid föreskriven tid avlämna egendomen till polismyndigheten eller den myndigheten bestämmer. *Om det finns tillståndsbevis eller annan motsvarande handling, skall även handlingen avlämnas.*

38 §⁷

Till böter eller fängelse i högst sex månader dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. missbrukar rätt att inneha skjutvapen genom att använda det för annat ändamål än han är berättigad till.

2. bryter mot föreskrift om förvaring av vapen som meddelats enligt 10, 14, 19 eller 27 §,

2. bryter mot *26 § fjärde stycket eller 28 a § första stycket* eller mot föreskrift om förvaring av vapen som meddelats enligt 10, 14, 19 eller 27 §,

3. i fråga om skjutvapen och ammunition, vilka *innehaves* av sammanlutning eller bevakningsföre-

3. *bryter mot förvaringsbestämmelserna i 26 § i fråga om skjutvapen och ammunition vilka innehas*

⁷ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

tag som avses i 8 §, eller skjutvapen, som *innehaves* av vapenhandlare, *bryter mot förvaringsbestämmelserna i 26 §.*

4. förvärvar ammunition utan att vara berättigad därtill eller underlåter att efterkomma anmaning enligt 35 § att avlämna ammunition.

5. överlåter ammunition till den som ej är berättigad att förvärva ammunitionen.

6. idkar handel med skjutvapen utan tillstånd.

Föreslagen lydelse

av sammanslutning, *huvudman för museum* eller bevakningsföretag som avses i 8 §, eller *i fråga om* skjutvapen, som *innehås* av vapenhandlare.

38 a §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 22 § andra stycket eller 28 b § döms till böter. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 25 a § andra stycket.

42 §⁸

Talan mot polismyndighets beslut enligt denna lag *föres* hos länsstyrelsen genom besvär.

Talan mot länsstyrelsens beslut enligt 18, 29, 30 eller 31 § *föres* hos regeringen genom besvär. Mot länsstyrelsens beslut i fråga *angående* inlösen av skjutvapen eller ammunition *föres talan* hos kammarrätten genom besvär.

Mot länsstyrelsens beslut i annat ärende än som avses i andra stycket *får talan ej föras.*

Polismyndighets beslut enligt denna lag *får överklagas* hos länsstyrelsen genom besvär.

Länsstyrelsens beslut enligt 18 eller 31 § *får överklagas* hos regeringen genom besvär. Länsstyrelsens beslut enligt 29 eller 30 § eller i fråga *om* inlösen av skjutvapen eller ammunition *får överklagas* hos kammarrätten genom besvär.

Länsstyrelsens beslut i annat ärende än som avses i andra stycket *får ej överklagas.*

48 §⁹

Närmare föreskrifter om *villkor* för tillstånd enligt denna lag meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Närmare föreskrifter om *de krav i fråga om skjutskicklighet eller utbildning samt de villkor i övrigt som skall vara uppfyllda* för tillstånd enligt denna lag meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

49 §

Rikspolisstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om

1. vilka luft- och fjädervapen som ej omfattas av undantagsbestämmelsen i 5 § andra stycket.

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. vilka luft-, fjäder- och harpundervapen som ej omfattas av undantagsbestämmelsen i 5 § andra stycket.

⁸ Senaste lydelse 1978: 303.

⁹ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

2. vapenhandlares och *sammanslutnings* förvaring av andra vapen än sådana *luft- och fjädervapen, som är avsedda för målskjutning och som har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt, samt sammanslutnings* förvaring av ammunition,

3. registerföringen hos polismyndighet.

Föreslagen lydelse

2. vapenhandlares, *muscers* och *sammanslutningars* förvaring av andra vapen än sådana som *avses i 5 § andra stycket* samt *sammanslutningars* förvaring av ammunition.

3. *handel med samt reparation och skrotning av skjutvapen,*

4. registerföringen hos polismyndighet.

1. Denna lag träder i kraft, såvitt avser 22 § andra stycket, 28 b § och 38 a § första meningen, den dag regeringen bestämmer och i övrigt den 1 januari 1982.

2. Innehar någon vid lagens ikraftträdande ett skjutvapen eller en del till ett sådant vapen, som enligt äldre bestämmelser fick innehas utan tillstånd men som inte får det enligt de nya bestämmelserna, får han fortfarande inneha vapnet utan tillstånd, om tiden för rätten att inneha vapnet enligt äldre bestämmelser varit begränsad, under den återstående tiden och annars till den 1 januari 1984 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före sistnämnda tidpunkt, till dess ansökningen har blivit slutligt prövad.

3. Har länsstyrelse före den nya lagens ikraftträdande meddelat beslut enligt 29 eller 30 §, skall äldre bestämmelser gälla beträffande fullföljd av talan mot beslutet.

Motionerna

I motion 1981/82: 20 av John Andersson (vpk) föreslås att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om villkor för vapentillstånd enligt 10 § vapenlagen.

I motion 1981/82: 21 av Stina Eliasson (c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär att åtgärder vidtas för att få till stånd ett enklare system när det gäller förvärv av ammunition för övningsskjutning.

Utskottet

Inledning

Inom Europarådet har utarbetats en konvention om kontroll av enskildas förvärv och innehav av vapen (vapenkonventionen). Konventionen har till syfte att införa effektiva metoder för kontroll av vapentrafikanten mellan i första hand medlemsstaterna. Den öppnades för undertecknande den 28 juni 1978.

Frågan om en svensk anslutning till den europeiska vapenkonventionen har tagits upp i en inom justitiedepartementet upprättad promemoria (Ds Ju 1979: 17). I promemorian har vidare gjorts en översyn av vapenlagstiftningen. Promemorian har remissbehandlats.

Det i propositionen framlagda förslaget grundar sig på promemorian och remissyttrandena däröver.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Sverige tillträder den nyss nämnda europeiska vapenkonventionen. Denna har till syfte att minska förekomsten av okontrollerade vapeninnehav och därmed också att motverka att skjutvapen kommer till användning i samband med brott. Förslag läggs fram till sådana ändringar i vapenlagen som föranleds av ett svenskt tillträde till konventionen.

I propositionen föreslås också ändringar i vapenlagen vilka inte betingas av ett tillträde till konventionen. Syftet med dessa ändringar är att minska riskerna för att vapen vållar olyckor eller kommer till användning vid brott. Bl. a. föreslås att tillstånd att inneha vapen skall kunna tidsbegränsas i vissa fall samt att möjligheten att återkalla tillstånd utvidgas när det gäller särskilt farliga vapen. Propositionen innehåller vidare förslag till regler om införsel, transporter och förvaring av vapen.

Propositionen innehåller dessutom förslag till ändringar i vapenlagen som tar sikte på att förenkla vapenhanteringen för enskilda och myndigheter. I denna del föreslås ändringar i fråga om tillståndsplikt beträffande viss ammunition och en del äldre vapen. Det föreslås också att ett vapen under vissa förutsättningar skall få förvaras hos annan än den som har tillstånd att inneha det.

Reglerna om besvär i vapenärenden föreslås ändrade på det sättet att länsstyrelsernas beslut i vissa återkallelseärenden skall överklagas till kammarrätterna i stället för till regeringen.

De tillägg i vapenlagen som föranleds av anslutningen från svensk sida till vapenkonventionen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer, medan övriga ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 1982.

Den europeiska vapenkonventionen

Sveriges tillträde till konventionen

Syftet med den europeiska vapenkonventionen är som tidigare sagts att kontrollera vapentrafiken mellan i första hand medlemsstaterna. Två olika former av kontrollsystem upptas i konventionen. Det första innebär i huvudsak att om ett skjutvapen som finns i ett fördragsslutande land (värdlandet) överlåts till någon som är bosatt i ett annat fördragsslutande land (hemlandet), så skall värdlandet underrätta hemlandet om överlåtelser. En sådan underrättelse skall också skickas, om ett skjutvapen som finns i ett land utan ägarbyte varaktigt överförs till ett annat land, t. ex. i samband med emigration.

I den andra, mera utvidgade formen av kontrollsystem innebär samarbetet även en skyldighet för en fördragsslutande stat att vidta lämpliga åtgärder för att försäkra sig om att skjutvapen som finns inom dess territorium inte överlåts till personer som inte är bosatta där, om inte dessa först har beviljats tillstånd från behöriga myndigheter i värdlandet. Så långt innebär kontrollsystemet inte någon avvikelse från vad som följer av redan gällande svenska regler.

Konventionen i denna del innebär vidare att tillstånd i den aktuella situationen inte får beviljas, om inte myndigheterna först har förvissat sig om att tillstånd för ifrågavarande transaktion har beviljats av behöriga myndigheter i hemlandet (kravet på dubbelt tillstånd). Vidare gäller att om personen i fråga tar skjutvapnet i besittning i den fördragsslutande stat där transaktionen äger rum (värdlandet), så får tillstånd beviljas endast på samma grunder och villkor som i allmänhet gäller för personer bosatta i värdlandet. Utförs skjutvapnet omedelbart, är värdlandets myndigheter dock endast skyldiga att förvissa sig om att myndigheterna i hemlandet har lämnat tillstånd i det särskilda fallet till transaktionen eller till sådana transaktioner i allmänhet. De tillstånd som det här blir fråga om kan ersättas med en internationell licens.

I likhet med departementschefen anser utskottet att syftet med vapenkonventionen tillgodoser ett viktigt intresse, och en allmän anslutning till konventionen synes kunna bidra till att minska förekomsten av illegalt disponerade vapen och därigenom reducera riskerna för att skjutvapen skall nyttjas i samband med brott. Konventionens praktiska värde från dessa synpunkter skall dock inte överdrivas; flertalet vapen som används i brottsliga sammanhang lär ju sällan ha åtkommit på legal väg.

Även om sålunda värdet från brottsförebyggande synpunkt av en svensk anslutning till vapenkonventionen enligt utskottets uppfattning måste bedömas med försiktighet, torde dock konventionen kunna få en kontrollfunktion som inte kan fränkännas betydelse. En svensk anslutning till konventionen kan också såsom departementschefen påpekar ses som ett led i vår traditionella politik i fråga om europarådskonventioner och andra internationella överenskommelser som syftar till att motverka terrorism. Utskottet delar därför departementschefens uppfattning att Sverige inte bör ställa sig utanför det nu aktuella samarbetet utan ta till vara de möjligheter som konventionen erbjuder till en samverkan mellan europarådsländerna även i fråga om vapenkontrollen. Utskottet tillstyrker alltså att riksdagen godkänner konventionen. Till frågan om förbehåll från svensk sida och om de ändringar i vapenlagen som erfordras för ett tillträde till konventionen återkommer utskottet i det följande.

Förbehåll

Enligt konventionen har fördragsslutande part rätt att göra förbehåll helt eller delvis i fråga om systemet med dubbla tillstånd och delvis beträffande systemet med underrättelseskyldighet.

Departementschefen anser att ett förbehåll från svensk sida bör gå ut på att Sverige åtar sig underrättelseskyldighet endast beträffande de från brottsförebyggande synpunkt intressanta vapnen samt beträffande vitala vapendelar och ljuddämpare till sådana vapen.

Enligt departementschefens mening bör Sverige förbehålla sig rätten att inte tillämpa systemet med dubbla tillstånd. I sammanhanget påpekar departementschefen att var och en som här i landet förvärvar ett vapen enligt gällande regler i vapenlagen måste ha svenskt innehavstillstånd, oavsett om han är bosatt här i landet eller utomlands. Detta innebär enligt departementschefen att Sverige redan uppfyller huvudkraven i konventionens kapitel om dubbelt tillstånd. Departementschefen anser att Sverige genom en förklaring i anslutning till ratifikationen lämpligen bör ge till känna att man trots förbehållet mot detta kapitel avser att uppfylla huvudkraven i kapitlet från svensk sida.

Utskottet finner för sin del inte anledning till erinran mot de förslag till förbehåll och det förslag till förklaring som departementschefen har angett.

Av konventionen föranledda ändringar i vapenlagen

Ett svenskt tillträde till konventionen kräver lagstiftning, och i propositionen föreslås att den lagreglering som behövs tas in i vapenlagen. Utskottet delar denna uppfattning och godtar de förslag som i detta hänseende läggs fram i propositionen (22 § andra stycket, 28 b § och 38 a § vapenlagen).

Andra frågor rörande vapenlagstiftningen

Allmänna överväganden

Skjutvapen och ammunition har i Sverige varit underkastade kontroll från det allmännas sida i fråga om förvärv och innehav alltsedan slutet av första världskriget. Huvudsyftet med den reglering som vapenlagen innehåller är att hindra okontrollerade vapeninnehav och därmed också att stävja användningen av skjutvapen i samband med brott och annat missbruk av sådana vapen.

Det torde stå klart att skjutvapen likväl i inte ringa omfattning används som medel att begå brott. I linje med vad utskottet tidigare i år har uttalat måste samhället kraftigt motarbeta tendenserna till att vapen av olika slag i ökad utsträckning kommer till användning vid bl. a. våldsbrottslighet (JuU 1980/81: 26 och 33).

Enligt utskottets mening är en del av de i propositionen föreslagna ändringarna i vapenlagen ägnade att minska riskerna för att skjutvapen kommer till användning vid brott eller vållar olyckor. Vad som föreslås i detta hänseende ansluter sig utskottet till.

Såsom utskottet uttalade i förarbetena till vapenlagen kan en lagstiftning på området inte utformas enbart med beaktande av kontrollsynpunkterna (JuU 1973: 38). Angelägenheten av en effektiv kontroll måste vägas mot intresset av att legitimt innehav och bruk av skjutvapen inte i onödan försvåras. Det alldeles övervägande antalet personer som innehar eller intresserar sig för vapen är laglydiga och ansvars-kännande medborgare. En alltför långtgående reglering kan därför enligt utskottets mening av många upplevas som onödig. Det står f.ö. klart att inte ens den mest ingripande reglering kan eliminera risken att obehöriga personer kommer över vapen.

Med hänvisning till det nu sagda ställer sig utskottet också bakom de förslag till ändringar som tar sikte på att förenkla vapenhanteringen för enskilda och myndigheter.

Sammanfattningsvis godtar utskottet såvitt nu är i fråga de i propositionen föreslagna ändringarna i vapenlagen. Tidpunkten för ikraftträdandet i denna del bör dock sättas till den 1 april 1982. Till vissa frågor med anknytning till lagförslaget återkommer utskottet i det följande.

Tillståndsplikt för viss ammunition

Enligt 5 § vapenlagen gäller i princip tillståndsplikt för förvärv av ammunition. Härifrån görs dock flera undantag. Således gäller f. n., enligt 4 § 6 vapenlagen, inte något krav på tillstånd för kulammunition med centralantändning som är avsedd för jaktstudsare. Däremot krävs tillstånd för kulammunition med centralantändning avsedd för exempelvis målskjutning med gevär.

I propositionen föreslås en sådan ändring i 4 § 6 vapenlagen att alla

kulpatroner med centralantändning för gevär och – med vissa undantag – alla patroner med kantantändning till sådant vapen släpps fria. Därmed blir också kulammunition avsedd för mål- och övningskjutning i princip undantagen från kravet på tillstånd.

Beträffande gevärsammunition med kantantändning uttalar departementschefen, som antytt, att tillståndsplikten bör finnas kvar i vissa fall, nämligen såvitt gäller ammunition av kalibern 5,6×15 R och annan ammunition till salongsgevär. Departementschefen föreslår att saken lagtekniskt löses så att regeringen i 4 § 6 vapenlagen bemyndigas att för viss ammunition föreskriva tillståndsplikt. Regleringen i ämnet kan då ske i vapenkungörelsen (1974: 123).

I motion 1981/82: 21 kritiserar den i propositionen föreslagna ordningen att tillståndsplikt fortfarande skall gälla beträffande ammunition av kalibern 5,6×15 R och annan ammunition till salongsgevär. Enligt motionären brukas ammunition av detta slag i huvudsak för övningskjutning. Den som har tillstånd att inneha ett vapen avsett för det berörda slaget av ammunition bör enligt motionärens mening kunna skaffa sig ammunition till vapnet utan särskild omgång. Motionären anser att man bör försöka få till stånd en smidigare ordning, t. ex. att den som vill köpa övningsammunition av berört slag endast behöver förete vapenlicensen och kunna legitimera sig.

Salongsgevär utgör den gängse benämningen på gevär i kaliber 5,6 mm (.22 inches, dvs. 0,22 tum) för patroner med hylsor av kantantändningstyp. Numera används vanligen patroner med beteckningen .22 kort, .22 Long (5,6×15 R) och .22 Long Rifle (5,6×15 R). Även ammunition betecknad .22 Long Zimmer (5,6×15 R) används till salongsgevär. Ammunitionen till salongsgevär är förhållandevis billig i inköp. Det kan också tilläggas att det torde finnas enhandsvapen (revolvrar och pistoler) för ammunition i kaliber .22.

Det finns både äldre och moderna gevär i kaliber 5,6 mm. Enligt vad som upplyses i propositionen görs vid tillståndsgivning skillnad mellan äldre och moderna salongsgevär; äldre, lättare vapen i kaliber 5,6, företrädesvis enskottsvapen, får förvärvas endast i undantagsfall. Dessa vapen har nämligen inte sällan undermålig precision och bristfällig mekanism. Moderna småviltsstudare i kaliber 5,6 mm betraktas däremot vid tillståndsgivningen som kulvapen i allmänhet.

Eftersom tillståndsgivningen för äldre salongsgevär även i fortsättningen skall vara restriktiv, anser departementschefen att också all ammunition av aktuellt slag bör vara tillståndspliktig.

När det gäller den förordade regleringen beträffande salongsgevärsammunition vill utskottet till att börja med ansluta sig till departementschefens uttalande därom att tillståndsgivningen för innehav av äldre salongsgevär bör vara restriktiv. Sådana vapen är nämligen inte lämpade för jakt och kan f. ö. på grund av bristfällig teknik vara farliga att använda. Utskot-

tet anser emellertid att därav inte nödvändigtvis måste följa att möjligheterna att förvärva ammunition till dessa gevär också i fortsättningen begränsas genom krav på tillståndsplikt. Det kan nämligen enligt utskottets mening ifrågasättas om en sådan begränsning i någon avgörande grad tjänar syftet att stävja bruket av de äldre salongsgevären.

Till vad som nu har sagts kommer att kravet på tillståndsplikt för förvärv av ammunition till gevär i kaliber 5,6 enligt utskottets uppfattning på ett onödigt sätt drabbar dem som innehar moderna gevär i denna kaliber. Sådana vapen används inte bara för jakt efter småvilt och för jakt- eller viltvård utan också för övningsskjutning samt för sport- och tävlingsskytte. Det kan f. ö. synas irrationellt att ha en ordning som innebär att den som betrots med tillstånd att inneha ett gevär i kaliber 5,6 skall vara sämre ställd i fråga om möjligheterna att förvärva ammunition till sådant vapen än den som har ett gevär med grövre kaliber. Av betydelse är också att den sedan år 1974 rådande fria handeln med kulammunition med centralantändning för jaktstudsare inte synes ha inneburit olägenheter av det slag som vapenlagstiftningen syftar till att motverka.

Vad som har anförts i det föregående leder utskottet till uppfattningen att i princip inte heller ammunition med kantantändning till gevär i kaliber 5,6 mm bör omfattas av kravet på tillstånd. Utskottet ställer sig därmed i huvudsak bakom önskemålen i motion 21. Det förtjänar här att anmärkas att den ammunition som här avses kan användas till vissa enhandsvapen. Med tanke på den restriktivitet som gäller i fråga om tillståndsgivningen för sådana vapen behöver utskottets nu gjorda ställningstagande dock inte inge några betänkligheter, och det innebär inte heller något generellt frångående från principen om att tillståndsgivningen för ammunition till visst vapen bör följa de riktlinjer som gäller i fråga om tillståndsgivningen för vapnet.

Utskottets ställningstagande tar först och främst sikte på all sådan ammunition som har kalibern 5,6×15 R (dvs. ammunition med beteckningen .22 Long, .22 Long Rifle och .22 Long Zimmer). Även annan, kortare ammunition (.22 kort) inbegrips i ställningstagandet. Det i 4 § 6 vapenlagen föreslagna bemyndigandet för regeringen att för viss ammunition föreskriva tillståndsplikt bör alltså inte utnyttjas i fråga om den nu angivna ammunitionen.

Vad utskottet nu med anledning av motion 21 har anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Innehav av vapen för samlarändamål m. m.

I 10 § vapenlagen föreskrivs att i ett beslut om tillstånd att inneha vapen skall anges för vilket särskilt ändamål som vapnet får användas. I paragrafen anges vidare att ett tillstånd att inneha vapen kan förenas med vissa särskilda villkor. Ett sådant villkor kan gå ut på att vapnet skall göras varaktigt obrukbart eller att vapnet skall förvaras på visst sätt. I proposi-

tionen föreslås inte några sakliga ändringar i de nu berörda bestämmelserna.

Beslut om tillstånd att inneha vapen meddelas av polismyndighet, som därvid får föreskriva vilka villkor som skall gälla för tillståndet. Polismyndighetens beslut får överklagas hos länsstyrelsen.

I motion 1981/82: 20 vänder sig motionären mot den tillämpning av villkorsföreskrifterna i 10 § som förekommer. Enligt motionären sker en olikartad tillämpning av föreskrifterna vid de olika polismyndigheterna, något som skapar missnöje. Kulturhistoriskt värdefulla vapen kan enligt motionären förstöras genom polisens föreskrifter om att de skall göras obrukbara. Motionären anser att åläggande om att vapen skall göras varaktigt obrukbart bör ifrågakomma endast undantagsvis om särskilda skäl föreligger.

Som ett allmänt villkor för att en enskild person skall få tillstånd att inneha skjutvapen gäller att han har behov av vapnet och att det skäligen kan antas att han inte kommer att missbruka det. Behovet av att inneha vapnet kan avse andra ändamål än skjutning, t. ex. samlar- eller prydnadsändamål. Tillstånd kan också gälla innehav av vapen som har särskilt affektionsvärde för sökanden. Skall vapnet inte innehas för skjutning kan det bli aktuellt att förena tillståndet att inneha vapnet med villkor, t. ex. att det skall göras varaktigt obrukbart.

Reglerna om möjligheten att förena ett tillstånd med villkor att vapnet görs obrukbart fick sitt nuvarande innehåll genom vapenlagen. I förarbetena till lagen (prop. 1973: 166) angavs bl. a. att för att kravet på varaktigt obrukbarhet skall vara uppfyllt fordras att skott över huvud taget inte kan avlossas med vapnet, t. ex. genom att dess patronläge svetsats igen eller att pipans bakre del svetsats ihop. Även andra ingrepp kan förekomma (prop. s. 56).

När det gäller innehav av vapen för samlarändamål konstaterades i 1973 års proposition (s. 112) att privatpersoners vapensamlingar kan medföra särskilda problem och risker från säkerhetssynpunkt. I anslutning härtill berördes frågan om att som villkor för tillståndet föreskriva att vapnet görs varaktigt obrukbart. Departementschefen anförde (prop. s. 113 f) bl. a. att ett sådant ingrepp som det var fråga om många gånger kunde komma att stå i strid med något av de intressen som ligger bakom en samlarverksamhet. Å andra sidan var det enligt departementschefen troligt att det för en samlare trots allt kunde vara ett fördelaktigare alternativ att få möjlighet att inneha vapnet i obrukbart skick än att inte alls få ha det i sin samling eller att visserligen få tillstånd till innehavet men därvid vara tvungen att underkasta sig långtgående förvaringsföreskrifter. Departementschefen anförde vidare att en föreskrift om obrukbarhet i första hand borde meddelas när säkerhetsaspekterna är beaktansvärda och det tillika är fråga om moderna vapen till vilka man förhållandevis lätt kan anskaffa ammunition; äldre vapen till vilka man inte i handeln utan svårighet kan skaffa ammuni-

tion borde sålunda enligt departementschefen som regel få innehas utan att göras varaktigt obrukbara.

Enligt bemyndigande har rikspolisstyrelsen utfärdat närmare föreskrifter och anvisningar till vapenlagstiftningen. I föreskrifter den 30 december 1976 berörs bl. a. frågan om vapen hos samlare och villkoren för tillstånd i sådana fall.

Föreskrifterna går i princip ut på att i den mån ett vapen är brukbart för skottlossning och ammunition finns i marknaden villkor bör uppställas att det skall göras varaktigt obrukbart. Kulsprutepistol eller annat helautomatiskt vapen får som regel inte ingå i vapensamling om inte vapnet görs varaktigt obrukbart. Beträffande pistol eller annat enhandsvapen skall, om tillstånd över huvud taget meddelas, föreskrivas att vapnet görs varaktigt obrukbart eller, om det bedöms vara tillräckligt, att särskild förvaringsföreskrift utfärdas. I rikspolisstyrelsens föreskrifter berörs i sammanhanget också frågan om skyddet för de lokaler i vilka vapensamlingar förekommer.

Vid ställningstagande till motionsspörsmålet vill utskottet slå fast att det måste vara ett angeläget samhällsintresse att skjutvapen inte kan komma till användning i brottsliga sammanhang. Åtskilliga av bestämmelserna i vapenlagstiftningen är också utformade i detta syfte. Enskilda personers intresse av att samla skjutvapen erbjuder som tidigare har konstaterats särskilda problem och risker från säkerhetssynpunkt. Det finns därför enligt utskottets mening skäl att omgärda tillståndsgivningen för samlarändamål med restriktioner i fråga om villkoren för innehav av vapen i sådant syfte. Möjligheterna att som villkor för innehavet uppställa krav på att vapnet skall göras varaktigt obrukbart fyller härvidlag en viktig funktion. Enligt utskottets mening kan det inte komma i fråga att såsom föreslås i motion 20 ändra reglerna härom i vapenlagen.

En annan sak är att tillämpningen när det gäller att bedöma om ett vapen skall göras varaktigt obrukbart måste ske med omdöme och under avvägning mellan säkerhetsaspekterna och samlarintresset och andra liknande motstående intressen. Det bör i sammanhanget understrykas att möjligheten till en betryggande förvaring av ett vapen inte sällan kan göra det onödigt med en föreskrift om obrukbarhet. Särskilt angeläget är det, såsom vid all rättstillämpning, att de tillståndsgivande myndigheternas praxis inte uppvisar för stora variationer. Regeringens och rikspolisstyrelsens möjligheter att utfärda föreskrifter fyller enligt utskottets mening en viktig funktion när det gäller att åstadkomma en mer enhetlig rättstillämpning och utskottet anser att det kan vara av värde att dessa möjligheter utnyttjas i större utsträckning än f. n. Som en följd av riksdagens beslut i förevarande lagstiftningsärende måste en översyn göras inte bara av vapenkungörelsen utan också av rikspolisstyrelsens föreskrifter. Utskottet utgår från att vad utskottet nu har anfört beaktas i översynsarbetet utan någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Med det nu anförda avstyrker utskottet bifall till motion 20.

Utskottets hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 1 godkänner den europeiska konventionen den 28 juni 1978 om enskilda personers införskaffande och innehav av skjutvapen med de förbehåll och den förklaring som angetts i det föregående,
2. att riksdagen antar det genom propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1973:1176), dock med den ändringen att ikraftträdandet, utom såvitt gäller 22 § andra stycket, 28 b § och 38 a § första meningen, bestäms till den 1 april 1982,
3. beträffande *tillståndsplikt för viss ammunition* att riksdagen med anledning av motion 1981/82: 21 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört i detta hänseende,
4. beträffande *innehav av vapen för samlarändamål m. m.* att riksdagen avslår motion 1981/82: 20.

Stockholm den 17 november 1981

På justitieutskottets vägnar

BERTIL LIDGARD

Närvarande: Bertil Lidgard (m), Lisa Mattson (s), Åke Polstam (c), Eric Jönsson (s), Hans Petersson i Röstånga (fp), Arne Nygren (s), Björn Körlof (m), Lilly Bergander (s), Hans Pettersson i Helsingborg (s), Göte Jonsson (m), Helge Klöver (s), Ella Johnsson (c), Bonnie Bernström (fp), Maja Bäckström (s) och Stina Eliasson (c).